

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **J. P.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 15. 9. 2011, č. j. 8 A 34/2010 - 78,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalovaný rozhodnutím ze dne 15. 12. 2009, č. j. 183461/2009/KUSK, zamítl odvolání žalobce a potvrdil usnesení Magistrátu města Kladna ze dne 21. 10. 2009, č. j. P 152/08/Dr, kterým bylo žalobci podle § 38 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, odepřeno nahlédnout do spisu sp. zn. P 152/08/Dr v přestupkové věci M. V.

Žalobu proti tomuto rozhodnutí podal žalobce u Krajského soudu v Praze, kde jí byla přidělena spisová značka 44 A 8/2010. Krajský soud v Praze usnesením ze dne 2. 2. 2010, č. j. 44 A 8/2010 - 3, postoupil věc Městskému soudu v Praze jako soudu místně příslušnému a po právní moci usnesení spis dne 9. 2. 2010 tomuto soudu odeslal.

Městský soud v Praze obdržel spis dne 11. 2. 2010 a přidělil mu spisovou značku 8 A 34/2010. Následně žalobce poučil o složení senátu a vyzval k předložení napadeného správního rozhodnutí. Usnesením ze dne 15. 3. 2010, č. j. 8 A 34/2010 - 7, Městský soud v

Praze žalobce vyzval k zaplacení soudního poplatku za žalobu ve výši 2000 Kč ve lhůtě deseti dnů od doručení usnesení a poučil jej, že nebude-li soudní poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, bude řízení před soudem zastaveno.

Žalobce v podání ze dne 19. 3. 2010 konstatoval, že řízení je osvobozeno od soudních poplatků, návrh na osvobození podle § 11 odst. 1 písm. g) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, uplatnil již v žalobě. Podotkl, že podal kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 2. 2. 2010, č. j. 44 A 8/2010 - 3, jímž byla věc postoupena Městskému soudu v Praze, a tato kasační stížnost dosud nebyla vyřízena. Výzvu k zaplacení soudního poplatku proto žalobce považoval za předčasnou. Současně vznesl námitku podjatosti soudce JUDr. Slavomíra Nováka.

Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 25. 8. 2010, č. j. Nao 52/2010 - 37, vyslovil, že soudce Městského soudu v Praze JUDr. Slavomír Novák není vyloučen z projednávání a rozhodnutí právní věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 8 A 34/2010.

Městský soud v Praze poté usnesením ze dne 21. 10. 2010, č. j. 8 Ca 34/2010 - 43, řízení o žalobě zastavil a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Toto usnesení Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 22. 6. 2011, č. j. 4 As 15/2011 - 57, zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení s tím, aby soud nejprve rozhodl o žádosti žalobce o osvobození od soudního poplatku. Nejvyšší správní soud zmíněným rozsudkem současně odmítl kasační stížnost žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 2. 2. 2010, č. j. 44 A 8/2010 - 3, o postoupení věci.

V reakci na výzvu soudu žalobce dne 13. 9. 2011 předložil vyplněné Prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech (vzor 060), ve kterém uvedl, že pobírá starobní důchod ve výši 14 920 Kč měsíčně, vlastní jednu polovinu řadového domku, s manželkou nežije a jeho výdaje tvoří nájemné ve výši 3400 Kč měsíčně. Za další okolnosti, které by mohly mít vliv na osvobození, označil: *„Výdělkové možnosti žádné, nepříznivý zdravotní stav. Pohledávky žalobce ve výši cca 550 000 Kč.“*

Městský soud v Praze usnesením ze dne 15. 9. 2011, č. j. 8 A 34/2010 - 78, žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků zamítl. V odůvodnění soud uvedl, že žalobce současně s podáním žaloby nesplnil svou poplatkovou povinnost, k výzvě soudu předložil žalobce již zmíněné prohlášení vzor 060. Soud konstatoval, že výše životního minima upravená zákonem č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů, činí pro jednotlivce v roce 2011 měsíčně 3126 Kč. Podle informací České správy sociálního zabezpečení dosahovala průměrná výše starobního důchodu ke konci roku 2010 částky 10 123 Kč, starobní důchod žalobce ve výši 14 920 Kč tak o třetinu převyšuje celorepublikový průměr. Soud shledal, že žalobce disponuje dostatečnými prostředky na zaplacení soudního poplatku za žalobu, který činí 2000 Kč, a proto žádost zamítl.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, ve které namítal, že nelze očekávat zákonné a spravedlivé rozhodnutí od senátu, který v jiných věcech (sp. zn. 8 Ca 76/2008, 8 Ca 742/2006, 8 Ca 28/2006 a 8 Ca 307/2003) řízení zastavil. Stěžovatel pokračoval slovy: *„Tento mafiánský, klientelistický spolek neměl již dávno ve věci rozhodovat z důvodu podjatosti, nepříslušnosti dl § 7, § 8 a § 9 s.ř.s.“* Konstatoval, že

podle § 11 odst. 3 písm. b) a f) zákona o soudních poplatcích jsou tato jednání (míněno patrně řízení, pozn. soudu) osvobozena od soudního poplatku. Doplnil: „*Pokud nedodržují zákony soudci, tak dále není co říci.*“ Stěžovatel požádal o zrušení napadeného usnesení z důvodu nezákonnosti a nesprávného posouzení právní otázky soudem. Podotkl, že soudy byly pod vlivem správních orgánů, politiků a policie; nebyly ani schopny si zařídit podmínky řízení, celá řízení vykazovala zmatečnost a sledovala pouze účel řízení zastavit.

Dne 15. 11. 2010 byla věc předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti.

Při posuzování přípustnosti kasační stížnosti vycházel Nejvyšší správní soud ze své konstantní judikatury, podle které *v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků není třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Městského soudu v Praze v souladu s § 109 odst. 2 a 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a c) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.* Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené zmatečnosti řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce.*

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkami, v nichž stěžovatel poukazuje na to, že napadené usnesení vydali vyloučení soudci, což by mělo za následek zmatečnost tohoto usnesení. Oporu pro takový závěr však kasační soud v podáních stěžovatele ani ve spisu Městského soudu v Praze nenalezl.

Pokud měl stěžovatel v úmyslu uplatnit v kasační stížnosti současně námitku podjatosti soudců Městského soudu v Praze působících v senátu 8 A, Nejvyšší správní soud konstatuje, že tato námitka byla uplatněna opožděně. Složení senátu 8 A a skutečnost, že v projednávané věci bude rozhodovat právě tento senát, byly stěžovateli známy nejpozději v okamžiku, kdy obdržel usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 10. 2010, č. j. 8 Ca

34/2010 - 43, tj. dne 27. 10. 2010. Naposledy mu tyto skutečnosti připomnělo záhlaví napadeného usnesení, jehož stejnopis mu byl doručen dne 22. 9. 2011. Vzhledem k tomu, že stěžovatel podal kasační stížnost k doručení Městskému soudu v Praze až dne 4. 10. 2011, námitka podjatosti v ní zahrnutá byla uplatněna po uplynutí zákonné lhůty jednoho týdne od okamžiku, kdy se o podjatosti dozvěděl. Nejvyšší správní soud proto k této námitce podjatosti nepřihlížel (srov. ustanovení § 8 odst. 5 s. ř. s.) a tvrzené skutečnosti hodnotil z toho hlediska, zda naplňují důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. *soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

Veškeré skutečnosti, kterými stěžovatel odůvodňoval svá tvrzení o podjatosti soudců Městského soudu v Praze, spočívaly v jejich postupu v projednávané věci a rozhodování v jiných věcech, tudíž nebyly způsobilé vyvolat pochybnosti o nepodjatosti těchto soudců, a založit tak kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Námitka zmatečnosti napadeného usnesení proto není důvodná. Nejvyšší správní soud dále podotýká, že o námitce podjatosti soudce JUDr. Slavomíra Nováka v této věci bylo rozhodnuto již zmíněným usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2010, č. j. Nao 52/2010 - 37.

Nejvyšší správní soud poté přistoupil k přezkoumání napadeného usnesení z hlediska jeho zákonnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Námitce stěžovatele, že je od soudních poplatků osvobozen podle § 11 odst. 3 písm. b) a f) zákona o soudních poplatcích, Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

Podle § 11 odst. 3 zákona o soudních poplatcích *osvobození podle odstavců 1 a 2 se vztahuje, s výjimkou dědického řízení, i na řízení a) o návrhu na nařízení předběžného opatření, b) před odvolacím soudem, c) o povolení obnovy, d) o žalobě pro zmatečnost, e) před dovolacím soudem, f) o kasační stížnosti, g) o výkon rozhodnutí, h) exekuční.*

Podle § 11 odst. 1 téhož zákona *od poplatku se osvobozují řízení ve věcech*

a) opatrovnických, péče soudu o nezletilé, osvojení a povolení uzavřít manželství,

b) důchodového pojištění (zabezpečení), příplatku k důchodu, zvláštního příspěvku k důchodu, nemocenského pojištění, státní sociální podpory, pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, sociální péče, pomoci v hmotné nouzi a státních dávek,

c) vzájemné vyživovací povinnosti rodičů a dětí,

d) vyslovení přípustnosti převzetí nebo držení v ústavu zdravotnické péče,

e) dědických v prvním stupni řízení,

f) způsobilosti k právním úkonům, poručenských a určení, zda je třeba souhlasu rodičů dítěte k jeho osvojení,

g) obchodního rejstříku, týká-li se zápis fyzické nebo právnické osoby, jejíž úpadek nebo hrozící úpadek se řeší v insolvenčním řízení, v němž již bylo vydáno rozhodnutí o úpadku,

h) volebních,

i) kompetenčních žalob,

j) nařízení exekuce soudem,

k) návrhů na určení lhůty k provedení procesního úkonu,

l) výmazu podnikatele z obchodního rejstříku,

m) náhrady škody nebo jiné újmy způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě, trestu nebo ochranném opatření nebo nesprávným úředním postupem.

V posuzované věci podal stěžovatel žalobu proti rozhodnutí správního orgánu (konkrétně proti rozhodnutí ze dne 15. 12. 2009, č. j. 183461/2009/KUSK, jímž žalovaný zamítl odvolání stěžovatele a potvrdil usnesení Magistrátu města Kladna ze dne 21. 10. 2009, č. j. P 152/08/Dr, kterým bylo stěžovateli podle § 38 odst. 5 správního řádu odepřeno nahlédnout do spisu sp. zn. P 152/08/Dr v přestupkové věci M. V.). Citované ustanovení § 11 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve svém výčtu neuvádí žaloby proti rozhodnutím správních orgánů. Je proto zcela zřejmé, že na projednávanou věc nedopadá.

S ohledem na tuto skutečnost se na posuzovaný případ nemůže vztahovat ani ustanovení § 11 odst. 3 zákona o soudních poplatcích, které lze použít pouze v případě, že je prvotní soudní řízení osvobozeno od soudního poplatku podle § 11 odst. 1 nebo 2 zákona, což není tento případ. Uvedená kasační námitka proto nebyla shledána důvodnou.

Není-li řízení od soudního poplatku osvobozeno ze zákona, může účastník řízení dosáhnout individuálního osvobození od soudních poplatků, které je pro řízení ve správním soudnictví upraveno v § 36 odst. 3 s. ř. s.

Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.*

Stěžovatel v kasační stížnosti nikterak nezpochybňoval závěr Městského soudu v Praze, že disponuje dostatečnými prostředky k zaplacení soudního poplatku; nárokoval pouze osvobození od soudních poplatků ze zákona.

Nejvyšší správní soud shledal, že Městský soud v Praze posoudil majetkové a výdělkové poměry stěžovatele správně a napadené usnesení náležitě odůvodnil tím, že starobní důchod stěžovatele (14 920 Kč) je o třetinu vyšší než celorepublikový průměr (10 123 Kč). Podle názoru Nejvyššího správního soudu může stěžovatel právě tento rozdíl využít k úhradě soudního poplatku za žalobu, který činí 2000 Kč. Příjem stěžovatele současně značně převyšuje jeho životní minimum (3126 Kč) i stěžovatelem udané náklady na bydlení (3400 Kč).

S ohledem na uvedené skutečnosti Nejvyšší správní soud ve shodě s Městským soudem v Praze shrnuje, že stěžovatel disponuje dostatečnými prostředky. Nenaplnil tudíž zákonné podmínky pro přiznání osvobození od soudních poplatků a Městský soud v Praze rozhodl správně, pokud jeho žádosti nevyhověl.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že nezjistil namítanou nezákonnost napadeného rozhodnutí ani jeho zmatečnost, a proto kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 15. 9. 2011, č. j. 8 A 34/2010 - 78, podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 téhož zákona. Protože úspěšnému žalovanému v tomto stádiu řízení žádné náklady nad rámec běžné činnosti nevznikly a stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. prosince 2011

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu